

אמר רבי יצחק בר ביסנא: אמר קרא "ועשית לאהרן ובניו ככה", ודרשינן: "ככה" — עיכובא הוא.

ומקשינן: הרי פסוק זה נכתב בפרשת תצוה, שבה נצטוו על מעשי המלוואים.

ואם כן, תינה שהוא לעיכובא, בכל מילתא ה-ב דכתיבא בהאי ענינא, בציווי של שבעת ימי המלוואים.

אבל מה דלא כתיבא בהאי ענינא, וכגון נתינת האורים והתומים אל החושן, שלא נזכרה בפרשה זו, אלא בפרשת צו, שנאמר בה כיצד היו העשיות של ימי המלוואים — מנא לן שאף הן מעכבין, והרי התם לא נאמר "ככה" לדרוש ממנו עיכוב. (17)

ומביאה הגמרא שלשה תירוצים:

א. אמר רב נחמן בר יצחק: כתיב בצוואה, בפרשת תצוה, "ואת אהרן ואת בניו תקריב אל "פתח" אהל מועד", וכן נאמר שם "ואכל אהרן ובניו וגו' "פתח" אהל מועד".

ואף בעשיה, שבפרשת צו, נזכר "ואת כל העדה הקהילו "פתח" אהל מועד", וכן "בשלו את הבשר "פתח" אהל מועד.

ויליף בגזירה שוה "פתח" דעשיה מ"פתח" שצוואה, שאף כל הכתוב בעשיה מעכב.

ומקשינן: משמע מדברי הברייתא שעל כל פנים לכתחילה אף לדורות צריך למשוך כהן גדול שבעה ימים. וזו מנין לנו? שהרי הפסוק הנאמר בפרשת אחרי, שנאמר בו הן ריבוי והן משיחה, נתפרש שבא ללמדנו שדיינו בריבוי ומשיחה יום אחד. ואילו בפסוק שבפרשת תצוה לא אישכחן, לא מצינו בו, אלא ריבוי בגדים שבעה ימים לכתחילה.

ואם כן, משיחה שבעה לדורות לכתחילה — מנא לן?

ומשנינן: איבעית אימא: מהא דאיצטריך קרא דפרשת אחרי למשיחה שבעה ימים, למעוטה שאינה מעכבת, יש לנו ללמוד דמכל מקום נוהגת היא לכתחילה.

ואיבעית אימא: אמר קרא התם בהאי ענינא בפרשת תצוה: "ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למשיחה בהם ולמלא בהם את ידם", ודרשינן "למשחה" מלשון משיחה, ואיתקש משיחה לריבוי בגדים. מה ריבוי בגדים שבעה לכתחילה — אף משיחה לכתחילה שבעה!

והשתא הדינן לפלוגתא דרבי יוחנן ורבי חנינא.

ומפרשינן: מאי טעמא דמאן דאמר שבמלוואים כל הכתוב בהן — מעכב בהן?

17. כך פירש רש"י. ולכאורה הוא לשיטתו, דלדורות אורים ותומים אינם מעכבים בחושן, שכן דעתו של רש"י שבבית שני לא היו אורים ותומים. אבל הרמב"ם הסובר שבלא אורים ותומים הוי מחוסר בגדים, צ"ע איך יתכן שלא

אינו עובד לכתחילה, ורק שאם עבד עבודתו כשירה, משום הא גופא דמסקינן להלן דשבעה לא מעכבא. והראב"ד השיגו ופירש כרש"י, וכתב דהא דבעינן לכתחילה ריבוי שבעה היינו רק לענין עבודה שצריך לה כהן גדול, דהיינו עבודת יום הכפורים.

אלא שטעה משה בדבר, והיה סבור שכל הקרבנות שקרבו באותו יום דינם שוה. וכאשר ראה, לאחר מכן, שלא אכלו את שעיר החטאת של ראש חודש אלא שרפוהו, כעס עליהם. והשיבו אהרן שהוראת שעה זו לא נאמרה אלא לקדשי שעה, כלומר, הקרבנות שקרבו רק באותו יום, שאין חובתם לדורות, דהיינו שלמי הנזיר, ושעיר החטאת של אהרן של שמיני למלואים, והשעיר של נחשון, שהיה מקרבנות הנשיאים לחנוכת המזבח, וכן מנחת שמיני, ומנחת נחשון. אבל קדשי דורות, שהוא השעיר של ראש חודש — לא נאמר בו היתר אכילה באנינות.

והשתא מפרשינן את שלשת הפסוקים שנאמר בהם לשון ציווי.

א. נאמר במנחה: "ואכלתם אותה במקום קדוש **כי בן צויתי**" שאף באנינות יאכלו!

ולצורך ההיתר של הוראת שעה נאמר לשון ציווי, המורה על ציווי מיוחד.

ב. "אכל תאכלו אותה [את חטאת ראש חודש] בקדש", שהיה לכם לאכלה אף באנינות "**כאשר צויתי**" אתכם כהוראת שעה במנחה — **בשעת מעשה**, כשמצא שלא אכלו את שעיר חטאת ראש חודש, **אמר להם כן**.

ג. ולאחר שהעמידו אהרן על האמת, שלענין קדשי דורות לא נאמרה הוראה זו, אמר להם משה, שהחזה והשוק נאכלין אף באנינות,

ב. **רב משרשיא אמר**: בפרשת צו עצמה יש לדרוש דמעכב, דהא דכתיב התם "**ושמרתם את משמרת ה'**", והוי לשון משמרת — **עיכובא**.

ג. **רב אשי** אף הוא אמר: אין צריך גזירה שוה, דבפרשת עשיה עצמה נאמר "**כי בן צויתי**", שמשמעותו: הכל ל"**עיכובא**".

תנו **רבנן**: בפרשת שמיני דמלואים, לאחר שמתו נדב ואביהוא בני אהרן, נאמר במקרא שלש פעמים שאמר משה לאהרן ובניו ציווי על אכילת הקדשים.

א. "ואכלתם אתה [את המנחה של השמיני למלואים] במקום קדוש **כי בן צויתי**".

ב. "אכל תאכלו אתה [את החטאת של ראש חודש ניסן] בקדש, **כאשר צויתי**".

ג. "שוק התרומה וחזה התנופה [של שלמי הצבור של שמיני למלואים] **כאשר צוה ה'**".

ומבאר הגמרא מדוע בשלשת ענינים אלו מופיע ענין הציווי, שאינו מופיע בשאר המצוות.

אהרן ובניו היו אוננים באותו יום על נדב ואביהוא שנשרפו באותו יום, ואונן אסור באכילת קדשים. וכאן היתה הוראת שעה שיאכלו אותה באנינות, שנאמר "קחו את המנחה, ואכלוה מצות אצל המזבח", אף על פי שאתם אוננים. וכן אמר להם משה על החזה ושוק של שלמי הציבור, שיאכלום אף באנינות.

אבן האזל. ועיין באבי עזרי הלכות בית הבחירה מדוע לא ביאר כך רש"י, ובחידושי הגרי"ז למסכת יומא.

יעכב במלואים. וי"ל שפירש הגמרא כפירוש התוס' רי"ד דהא דלא כתיבא בהאי ענינא הכונה לדין פרישת שבעה שנוכר רק בפרשת צו.

"כאשר צוה ה'", ולא מאלי [מלבין] אני אומר, שלא תהיו סבורין שטעיתי כמו בשעיר של ראש חודש.⁽¹⁸⁾

אמר רבי יוסי בר חנינא: :: מכנסים, שצריכים הכהנים ללובשן עם כל בגדי הכהונה, אין בתובין בפרשה דמלואים.

אלא, שכשהוא אומר בתחלת הפרשה "וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם לכהן", ודרשינן מתיבת "וזה" שהו"ו בה הוא ו"ו המוסיף — להביא המכנסים.

וכן, כפי שיתבאר להלן, להביא עשירית האיפה, שהיא מנחת חביתין שמקריבין הכהנים ביום חינוכם לעבודה, וכהן גדול מקריב אותה בכל יום.

והוינן בה: בשלמא מכנסים יש לדרוש מאות ו' ד"וזה", משום דו"ו מוסיף על ענין ראשון, וכיון דמכנסים כתיבי למעלה בפרשה הסמוכה, העוסקת בענינא דעשיית הבגדים, שפיר מקשינן דאף במלואים היו לובשין מכנסים.

אלא עשירית האיפה, שלא נאמרה בפרשה זו כלל, ורק לדורות נאמר בפרשת צו שיביא כל כהן ביום חינוכו לעבודה מנחת חביתין — מנא לן שאף בימי המלואים, שעדיין לא שימשו אהרן ובניו, מכל מקום עליהם להביא מנחה זו.

ומשנינן: אתיא בגזירה שוה "זה — זה", מאותה פרשה שנאמר בה לדורות: "זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו עשירית האיפה".

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בר יוחאי: ומניין יש לנו ללמוד שאף מה שנצטוה משה על מקרא פרשה זו לצבור [שהרי נאמר בפרשה "קח את אהרן ואת כל העדה הקהל אל פתח אוהל מועד"]⁽¹⁹⁾, אף זה מעכב, ואינו למצוה בעלמא?

תלמוד לומר בהמשך הפרשה "ותקהל העדה אל פתח אוהל מועד ויאמר משה אל העם זה הדבר אשר צוה ה'" — אפילו דיבור [מקרא הפרשה, שגם הוא נכלל בזה הדבר] מעכב.

כתיב בפרשת המלואים שהלביש משה את הבגדים לאהרן ולבניו באותם שבעה ימים.

והוינן בה: כיצד הלבישין? באיזה סדר הלבישין?

ותמהינן: וכי מה לנו לשאול כיצד הלבישין, והלא מאי דהוה הוה!

ומפרשינן: אלא נפקא מינה בדבר, לדעת כיצד מלבישין לעתיד לבא.⁽¹⁹⁾

ותו תמהינן: לעתיד לבא נמי אין לנו נפקא

18. ואף על פי שפסוק זה נאמר קודם לדברי משה על השעיר, אין מוקדם ומאוחר בתורה. [תוס' ישנים].

19. והרמב"ן בסהמ"צ שורש שלישי הוכיח מכאן שבתחיית המתים יצטרכו אהרן ובניו

להתקדש כבראשונה, לפי כבר בטלה משיחתן, והרי שמצות מלואים נוהגת לדורות.

והחזון איש כתב שלא התבטלה קדושת הכהונה, ואין זה אלא תיאור הכבוד שיהיה למשה רבינו, שבתחיית המתים הוא יחזור וילבישם.

כי פליגי בחגירת האבנט.

מאן דאמר שאף את האבנט חגר לאהרן לבדו, ואחר כך התחיל להלביש את בניו את כל בגדיהם, היינו משום דכפרשת צו כתיב "ויחגור אותו באבנט", ואחר שהשלים את לבישתו, הדר כתיב: "ויחגור אותם אבנט".

ומאן דאמר שחגירת האבנט לאהרן ובניו היתה בבת אחת, משום דכפרשת תצוה כתיב "וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו", ומשמע שהיתה לכולם בבת אחת.

ומקשינן: ולמאן דאמר: אהרן ובניו בבת אחת — הכתיב בעשיה "ויחגור אותו באבנט", והדר כתיב "ויחגור אותם אבנט". הרי שחגירות נפרדות היו.

ומשנינן: אמר לך, לעולם יש לומר שסדר א-1 הלבישה הנאמר בצוה עיקר הוא, שהיו החגירות של כולם בבת אחת. ומה שנאמר בפרשת העשיה חגירת האבנט של אהרן בפני עצמו ושל בניו בפני עצמם אינו ללמדנו סדר החגירה, אלא ללמדנו שהאבנטים עצמם שונים היו בעשייתם.

שהלא מפורש בתורה מעשה האבנט של אהרן, שהיה בעשייתו כלאים, שנאמר "ואת האבנט שש משזר ותכלת וארגמן" [שש לשון פשתן הוא, ותכלת צמר הוא]. ואילו שאר האבנטים של בניו לא נזכר בתורה שהיה מעורב בו צמר.

ומעתה יש לומר שהפסוק ההוא בא להשמיענו שאבנטו של כהן גדול, שהיה מעורב בו צמר — לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט שנעשה מפתן בלבד.

מינה, שהרי נדע דבר זה, לכשיבואו אהרן ובניו, ואף משה יבא עמם, ויכרך הדבר.

ומפרשינן: אלא יש לנו לשאול: כיצד הלבישן, כדי למיטב קראי דפרשת המלואים, שלפי פשוטם נראים כסותרים.

כי בפרשת תצוה נאמר "וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו", ומשמע שהלביש את כולם בבת אחת [ומפרשינן לה לקמן שלא הפסיק בבגד אחר בינתיים], ואילו בפרשת צו נאמר לכל אחד חגירה נפרדת, דמשמע שלא הלביש את בניו עד שסיים להלביש את אהרן.

ואמרינן: פליגי בה בני רבי חייא ורבי יוחנן:

חד אמר שהלביש לאהרן תחלה את כל בגדיו ואחר כך הלביש את בניו.

וחד אמר שהלביש את אהרן ובניו כולם בבת אחת.

אמר אביי: לא בכל הבגדים נחלקו בסדר לבישתן.

בלבישת הכתונת והמצנפת — כולי עלמא לא פליגי דלבישת אהרן קדמה, שהלביש לאהרן המכנסים והכתנת והמצנפת, חוץ מן האבנט. ורק אחר כך הלביש את בניו בגדים אלו.

דהלא בין בפרשת תצוה שנאמרה בו הצוואה דפרשת המלואים, ובין בפרשת צו שנאמרה בו העשיה דמלואים, בשניהם מפורש בסדר הלבישה דאהרן קדים, שהרי כל הבגדים חוץ מן האבנט מפורשים אצל אהרן, ואחר כך כתיב לבישת בניו.